

מאוצרות הפרשה

ברוחניות. וזה הביאור כמה שיעקב אבינו ביקש שיביאו עצי שיטים למצרים, שעל ידי שכל הזמן ידאגו לנטוע את העצים ולשמור עליהם, הם לא ישכחו שהם צאצאים של יעקב אבינו והם עתידים לצאת ממצרים, ולעשות משכן להקב"ה ולבוא לארץ ישראל. ואנחנו צריכים ללמוד מזה, שעלינו לא להסיח דעת מהקב"ה אפילו לא לרגע אחד, ושנחנו עבדי ה', ופעם שמעתי שראשי תיבות של המילה **עבד** בגימטריה ע' - 7, ב' - 2, ד' - 4, שזה יוצא עשרים וארבע ושבע, משום שעבד הוא כל הזמן ברציפות, דהיינו שעלינו להיות עבדי ה' ברציפות, בהגדרה של עשרים וארבע שעות כל ימי השבוע.

וכע"ז יש בפסוק בתהילים "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" שיש בזה שבע מילים ועשרים וארבע אותיות, לזכור כל הזמן שכל מה שיש לאדם הוא מקבל רק מהקב"ה ואסור להסיח דעת מהמחשבה הזאת. (הג"ר יהודה אריה דינר שליט"א, גליון דברי השירה)

ועשית קערתי וקפתיו וקשותיו ומנקיתיו (כה, כט)

רש"י מבאר ש"מנקיתיו" הם סניפים, והם כמין יתדות זהב שעומדין בארץ וגבוהים עד למעלה מן השולחן הרבה כנגד גובה מערכת הלחם ומפוצלים ששה פצולים זה למעלה מזה, וראשי הקנים שבין לחם ללחם סמוכין על אותן פצולין כדי שלא יכבד מושא הלחם העליונים על התחתונים וישברו. אולם כתב רש"י אינו יודע איך לשון "מנקיות" נופל על סניפין. וכ' בספר דברי ירמיהו (לרבי ירמיהו חיים פלענסבערג זצ"ל) לבאר את הלשון "מנקיות" שזה הולך על ה"סניפין", וז"ל: והנראה לי כי ראיתי בספר של מסעות, כי בארצות הקדם שאוכלין רוב התבשילין עבים בלא רוטב, הם אוכלים בידם והשמש עומד מאחריהם ובידו מטפחת ואחר כל לקיחה שהאוכל לוקח את התבשיל מן הקערה ונותן לתוך פיו הוא מניף ידו על כתפו לאחוריו והשמש מקנח את אצבעותיו בהמפה אשר בידו, והם עושים זה כ"כ מהר עד שאין נראה הפסק כלל באכילה. א"כ השמש העומד מן הצד הוא הנקרא "מנקה", על כן הסניפין שהיו עומדים מן הצד חוץ לשולחן מזה אחד ומזה אחד, הם ממש כדוגמא של השמשים העומדים חוץ לשולחן, ועל כן נקראו "מנקיות" וזה נראה לי נכון, עכ"ל. (קבונק)

ועשית פרכת... ונתת אתה על ארבעה עמודי שטים מצפים זהב (כו, לא-לב)

משמע שנתנו את העמודים כשהם מצופים כבר בזהב. ויש לדקדק מאי שנא לקמן גבי מסך פתח אהל מועד שכתוב (בפסוק ל"ז) ועשית למסך חמשה עמודי שטים וצפית אתם זהב, משמע שציפה זהב אחרי שנתן את העמודים. וכתב בזה רבינו הגר"ח קניבסקי זצ"ל: בכונה כן הוא! כי את עמודי הפרוכת היו מוכרחים לצפות זהב מתחילה, שהרי מקומם בקודש הקדשים, ושם אסור להיכנס שלא לצורך, לכן נתנו אותם מצופים כבר. אבל גבי מסך פתח אהל מועד שמתר להיכנס שם לצורך, נתנו קודם את העמודים וכשהם על מקומם ציפו אותם זהב, שזה קל יותר. (שבענו מטובך)

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו (כה, י)

הגמרא במגילה (י:) אומרת ש"מקום ארון אינו מן המידה". כלומר לארון היו מידות אורך ורוחב, והארון עמד בקודש הקדשים שאף הוא היו לו מידות אורך ורוחב ובפועל כשמדדו את קודש הקדשים לא הרגישו שיש שם ארון שתופס מקום. שאל אותי הגאון רבי יצחק לוי זצ"ל, הלא נחלקו בעלי המוסר, האם הבטחון מבטיח לבוטח את מה שיבטח עליו, או לאו, והרבה היו דנים בבית היוצר של נובהרדוק. ושאל הרב לוי, על הדעות הסוברות שהבוטח - מוכרח שיקבל את מה שהוא בוטח, לכאורה מיניה וביה מוכח שזה לא יתכן. שהרי לו יצויר ושני בעלי בטחון קנו כרטיסי לוטו, [כמובן נגון שזה היה הגרלה סינית לדבר מצוה...] ושניהם בטוחים בבטחון גמור שיוזכו בהגרלה, ובמציאות בהגרלה יכול לזכות רק זוכה אחד, איך יעשה הבטחון שיוזכו שניהם בכל הפרס? הרי זה לא יתכן. וענה הרב לוי: התשובה היא, שזה לא סותר, בהינתן כזה מצב, שניהם יזכו! איך? אני לא יודע!! ולומדים זאת מהעניין הזה של "מקום ארון אינו מן המידה". הארון היה בפנים, ולא תפס מקום, וקודש הקדשים לא התרחב, אבל הוא היה שם בפנים. איך? אני לא יודע. אבל ככה זה. אין לפניו יתברך לא מקום ולא זמן, ולא שום סיבה מן הסיבות שימנעו אותו מלקיים רצונו. א"כ, הלא אנחנו ב"ה עדיין לא נמצאים בשום דילמה בלתי אפשרית, אנחנו רק צריכים יותר לבטוח ולהיות רגועים בבטחון, כי ללמוד את התורה בעיון ובהתמדה, צריך להיות בבחינת "ופניהם אל הכפורת", להתבונן ולהבין שאם הארון מקומו אינו מן המידה על אחת כמה וכמה הצרכים הפשוטים שלי. (הגאון ר' חיים ברוך נבנצאל שליט"א, גליון א' שבישיעיר חומש)

שם. מובא בחז"ל, שיעקב אבינו אמר לבניו כשירדו למצרים שיקחו עמם עצי שיטים, כדי שיהיה להם לאחר שיצאו ממצרים למדבר לבנות את המשכן, ובני יעקב לקחו ונטעו אותם במצרים, וכך היה להם לבנות למשכן. ויש לעיין, מה הטעם שהוצרך יעקב לצוות את בניו שיורידו איתם מארץ ישראל למצרים עצי שיטים, וכי אין בכל מצרים אותם עצים, והיה מספיק שיצווה להם שכשהם יצאו ממצרים שיזכרו לקחת איתם עצי שיטים למדבר, ולא היו צריכים להוריד למצרים עצים ולנטע אותם ולדאוג להם כל הזמן. ושמעתי פעם לתרץ, על פי מעשה שהיה עם הבית ישראל זצ"ל, שפעם היה חסיד אחד שהגיע לקבל ברכה מהאדמו"ר לקראת נסיעה לשוויץ לצורך מנוחה, והאדמו"ר ביקש מאותו חסיד אם יוכל להביא לו משוויץ איזה חלק מסוים לשעון שלו, והחסיד מאוד התרגש לעזור לאדמו"ר ובכל מקום ועיר ועיר שהיה בשוויץ חיפש את אותו חלק והוא לא מצא את זה, והיה לו עגמת נפש מרובה שהוא לא הצליח למצוא לאדמו"ר את אותו חלק, וכך הוא הגיע בכבושת פנים לאדמו"ר, ואז אמר לו האדמו"ר שבאמת אין לו כלל צורך באותו חלק, אבל הוא ביקש ממנו שיחפש בשבילו כדי שגם בזמן שהוא נוסע לארץ אחרת שיוכור שהוא החסיד שלו ולא יסיח דעת מזה, וזה ישמור עליו שלא ירד חס וחלילה

מבקשי השם

וְנִעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אֹתְךָ מֵעַל הַפְּתָח מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים אֲשֶׁר עַל אַרְוֹן הַעֲדַת אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כ"ה, כ"ב)

הנה בגמרא במסכת סוכה (ה', ע"ב) מצינו, כי פני הכרובים היו כפני תינוק, וזהו ביאור המילה 'כרובים' – 'כרביא', כלומר, כתינוק, שכן בבבל קוראים לתינוק 'רביא'. וכאן שומה עלינו לבאר, מדוע היו הכרובים דומים דוקא לפני תינוק? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בהזדמנות סיפר הגר"ח שמואלביץ לתלמידיו, כי בימי בחורות, בעת שלמד ולימד בישיבת גרודנא, נסע להינפש במשך מספר ימים בישיבת נובהרדוק, אצל דודו הגאון רבי אברהם יפאן זצ"ל. באחד מימי שהותו בנובהרדוק, ניגש אל דודו וביקש כי יצביע על הבחור המובחר ביותר בישיבה. רבי אברהם הצביע על בחור מסויים, וציין כי הינו העמקן הגדול ביותר בישיבה, לאחר מכן הצביע על בחור נוסף, וציין כי הינו המתמיד הגדול ביותר בישיבה, על בחור שלישי הצביע בהציגו אותו כירא שמים הגדול ביותר בישיבה, על הרביעי אמר שבקיאותו עולה על בקיאותם של כל שאר בני הישיבה, וכן הלאה... "ובכן, בסופו של דבר, לאחר שקלול המעלות כולן, מי הוא הבחור המובחר ביותר בישיבה?", תהה רבי חיים באזני דודו, אשר הובילו אל אחת מפנינות בית המדרש, הצביע על בחור שלא הוזכר עד כה, והכריז: "זה הבחור המובחר ביותר בישיבה!". "אינני מבין!", תמה רבי חיים, "הלא הבחור הזה לא הוזכר עד כה בין המצטיינים, וזאת על אף שנמנו כל הבחורים המובחרים! כיצד יתכן שהוא הבחור המובחר ביותר בישיבה?", התפלא. "צודק אתה", הסביר לו רבי אברהם, "בחור זה אינו מצטיין באופן מיוחד במעלה כלשהי מבין המעלות שמניתי. אולם בחור זה הינו ה'מבקש' הגדול ביותר בישיבה, ועל כן, הוא המובחר שבין בני הישיבה!". ואכן, נקפו הימים והוכיחו כי צדק רבי אברהם. אותו 'מבקש' שקד על תלמודו שנים, עלה והתעלה, עד שצמח להיות אחד מגדולי הדור המובהקים, הלא הוא רבינו הסטייפלער, הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל! ואנו על פי דרכנו למדנו, כי המעלה הנחוצה ביותר לשם התעלות וקנין התורה – הינה מעלת ה'ביקוש'! רק מי שמבקש באמת, יוכל לזכות להתעטר בכתרה של תורה! ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הגאון רבי שמואל רוזנבסקי, שהיה אומר כך: המהות של 'נוקא', כלומר תינוק, הינה בכך שהוא יודע שאינו יודע, ומבקש ללמוד ולדעת עוד ועוד, זאת בניגוד לאדם מבוגר, שמרגיש כי הינו יודע די, ולכן ה'ביקוש' שלו אינו מירבי. משום כך, נעשו הכרובים, אשר ניצבו על הארון המורה על התורה – בצורת פני תינוק, כדי ללמדנו כי התכונה החיונית ביותר בכדי לקנות את התורה, הינה תכונת ה'ביקוש', עליה מרמז התינוק! (מתוך "ללמדך" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

האם המלמדים יקבלו מעטפות מהורים?

שאלה: בחדר מלמדים היה וכוח מאד גדול, בענין הכסף שההורים נותנים למלמדים בפורים: כידוע שההורים שולחים מעטפות למלמד בפורים, יש מלמד שטען, שכיון שהוא חושש להפליה בין התלמידים, כי ישנם כאלו שלא נותנים כסף, או שנותנים פחות, הוא נוהג לתת לאשתו לפתוח את המעטפות, ולא תאמר לו כמה כל אחד נתן. אמר לו מלמד שני, אולי יש בזה חשש גזל, כי הרי ההורים נותנים את הכסף רק בשביל שהמלמד יתייחס יותר יפה אל הילד, והם כן רוצים שהמלמד ידע מי הביא וכמה, ורק על דעת כן הם נותנים את הכסף, ולולי זאת אולי לא היו נותנים. אחד המלמדים אמר שלדעתו זה שוחד, והרי התורה אסרה שוחד, ואולי גם למלמדים אסור לקבל שוחד, וכדי להמחיש את חומרת הדבר, סיפר סיפור נורא, אבל הוא יודע במי מדובר, והסיפור הוא אמיתי. היה מלמד שהתעקש לא להעלות ילד לכיתה הבאה, וכולם התפלאו כי אמנם הילד לא הכי מבריק, אבל אין שום סיבה להשאירו כיתה, וילדים פחות טובים ממנו עולים כיתה. הביאו גורם חיצוני שיבדוק, ואמנם המלמד טען טענות טובות, אבל לאחר בחינה מדוקדקת בעומק נפשו של המלמד, הוברר שעיקר חששו היה, כי האבא היה משקיע הרבה כספים למלמד, והמלמד חשש ששנה הבאה הוא לא יקבל... המלמד עצמו טען נתונים שונים, וגם לא הבין עד כמה היה נגוע, ואכן לאחר מכן הפסיק לקבל מתנות גדולות מההורים. מלמד נוסף טען, כי הוא לא מוכן לקבל בשום אופן כסף באמצע שנה, אלא רק בסוף שנה, כי אם הוא יקבל באמצע השנה, הוא לא יוכל לחנך, כי אם הוא יצטרך להעמיד את הילד במקום, הוא לא יצעק עליו, כי הרי הוא קיבל כסף, ואם הוא ילחץ אז זה בגלל הכסף שקיבל. נשאלת השאלה הצדק עם מי, האם ראוי לתת למלמד כסף, האם זה נקרא שוחד, ומלמד שצריך את הכסף, האם ראוי שלא יראה כמה קיבל? **תשובה:** טענת המלמדים שזה שוחד היא צודקת, אבל זה שוחד המותר, כמבואר בילקוט שמעוני (ריש יגש, קונטרס אחרון) שצריך להחניף לשלשה, ואחד מהם הוא רבו שילמד עמו תורה, ויעוין בארחות צדיקים (שער החניפות) שכתב: 'ומצוה גדולה להחניף לתלמידיו ולחבריו, כדי שילמדו ושישמעו לדבריו לקבל תוכחתו לקיים המצוות'. הרי לפנינו שיותר ומצוה להחניף לרבו, ואם כן מותר לשחד את המלמדים, וגם אם המלמד מרגיש שזה משחד אותו, אין בזה איסור. ואם נתנו סכום גדול מאוד של כסף, שהוא יותר מהמקובל, שמעתי מגיסי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל שיש להחזיר את הכסף לאחר הפורים, שאמנם להורים יש מצוה לשלם, אבל לרבי יש מצוה להשיב לאחר הפורים את המתנה הגדולה שקיבל, [ולא ישיב בפורים עצמו כי בפורים לא ראוי לבייש את נתן משלוח המנות אך לאחר הפורים מצוה להשיב]. בנוסף לכך, ההורים הנוהגים לתת לא רק כשוחד, אלא כאות הכרת הטוב, שהמלמדים עובדים קשה במשך השנה, כדי לחנך את ילדיהם במקומם, והכרת הטוב היא אחת המדות החשובות ביותר. ועל פי זה נראה שבאופן רגיל ההנהגה הראויה היא לראות כמה כסף כל הורה נתן, שהרי יש מצוה עליו לשחד את הרב, [ואם יהיה סכום גדול מדאי יוכל להשיב], ואין לו לחשוש שאולי יש הורים שאין להם כסף לתת, שהרי יש עוד דרכים להחניף לרב, ולא רק על ידי מתן כסף, אלא גם על ידי אמירת שבחים רבים במהלך השנה, וכיוצא בזה, והוא כעין המבואר ב"מ"ב (ס): רבי יהודה אומר לא יחלק חתנוני קליות ואגוזין לתינוקות, מפני שהוא מרגילן לבא אצלו. וחכמים מתירין... דאמר לי אנה מפלגינא אמגוזי, ואת פליגי שישקי, יעו"ש. וה"ה בענייננו, ולפעמים מחמאות מועילות הרבה יותר מאשר כסף. ואין חשש שהמלמד לא יחנך טוב את תלמידו, כי הרי לא התלמיד נתן את הכסף, אלא הוריו, וכל הורה רוצה שהמלמד כן יחנך את הילד כשעושה מעשה לא טוב, וכי ההורים נותנים כסף למלמדים בשביל שיעלים עין מעוולות שבנו עושה?! הרי אדרבה הוא רוצה שיחנכו כראוי כדי שיגדל לתפארת. אמנם אם יש הורים שאינם נותנים כסף, וגם אינם שולחים מחמאות, בכל זאת יש למלמד להתעלות על עצמו, ולהתייחס אליהם כאילו שנתנו, וידע שמבני עניים תצא תורה, והקב"ה משלם שכר טוב על ילדים אלו הרבה יותר מאשר ההורים. אכן מלמד שמרגיש את ההרגשות הנ"ל שהמתנה הגדולה תשחד אותו, ולכן אינו רוצה להסתכל במעטפות, ראוי שלפני פורים יודיע להורי התלמידים שהוא אינו מסתכל על כמות הכסף שיש במעטפות, שלא לגרום להורים לתת יותר מכפי יכולתם כדי לשחדו שילמד את בנם טוב יותר, ובכל זאת על ההורים לתת בשביל הכרת הטוב. (הגר"י זילברטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

איילו שני זכבאל רזבאל, הראשנה חולמא זלשון שמאה אפשנייה פולמא זלשון שמאה (אלא זכבאל)?

תשובה לחידה פר"ש: פכ"ב פסוק י"ב ברש"י. תשובה לחידה: חור. pe זכבאל שני זכבאל

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שטמפפר – טננבוים להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת פוזיילוב להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות סלוצקין – לינצר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת לרנר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת הרטמן להולדת הבן משפחת קרביצקי להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות פטרבור – הרבני להולדת הבת הנכדה משפחת נפתלי ויסנשטרן להולדת הבן משפחות זיזעק – בא גד (גני הדר) לאירוסיה הבת הנכדה הנינה משפחת הוכהויזר לאירוסיה הבת **גני הדר-עמישי:** משפחת הלפרין להולדת הבן משפחת דביר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת רשד להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות בוקטוס להולדת הבן משפחות גרינברג – ברק לאירוסיה הבן הנכד משפחת צויבל לאירוסיה הבן משפחת שאול רוטנברג לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

החידה לתרבות חרדית מינהל שירותי קהילה

